

ΟΙ ΑΛΒΑΝΟΙ
 καὶ
ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΑΥΤΩΝ· ΕΝ ΤΩ· ΕΛΛΗΝΙΣΜΩ·
 μετά παράρτημά τοις περί των
 ελληνοβλαχών
 καὶ
 βούλγαρών.

γ γ δ

θ. ι. ηλσχιδογ.

δεδάκτορος καὶ δημοσιογράφου,
 παρέδρου καὶ ἀντιπροσώπου
 διαφόρων Συλλόγων,

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
 τύποις «ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ».
 [Οδὸς Εύριπίδου ἡριθ. 17].

—
 1879.

ΟΙ ΑΛΒΑΝΟΙ

ΚΑΙ

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΑΥΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΕΛΛΗΝΙΣΜΩ.

ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΟΒΛΑΧΩΝ

ΚΑΙ

ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ.

Τ π δ

θ. Α. ΠΑΣΧΙΔΟΥ.

Δεδάκτορος καὶ δημοσιογράφου,

παρέδρου καὶ ἀντιπροσώπου

Δεαφόρων Συλλόγων,

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ «ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ».

((Οδὸς Εὐριπίδος ἀριθ. 47)).

—
1879.

**ΑΝΑΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΔΙΟΝ. ΝΟΤΗ ΚΑΡΑΒΙΑ
Ασκληπιού 35, 106 80 Αθήνα, τηλ. 36.20.465 - 36.22.431**

ISBN 960-258-046-1

ΟΙ ΑΛΒΑΝΟΙ

ΚΑΙ

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΑΥΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΕΛΛΗΝΙΣΜΩ.

ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΟΒΛΑΧΩΝ

ΚΑΙ

ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ.

Τ η δ

θ. Α. ΠΑΣΧΙΔΟΥ.

Δεδάκτορος καὶ Δημοσιογράφου,

παρέδρου καὶ ἀντιπροσώπου

Διαφόρων Συλλόγων,

* ΣΥΛΛΟΓΗ *
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΠΡΙΩΝΗ
ΔΩΡΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ
ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ «ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ».

((Οδὸς Εὐριπίδου ἡρ. 47)).

—
1879.

ΤΗ^Ε ΙΕΡΑ^Ι ΜΝΗΜΗ^Ι
ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΠΤΕΡΥΓΟΣ ΑΕΤΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΟΣΜΑ
ΤΟΥ
ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΟΡΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΚΛΙ
ΠΡΟΜΑΧΟΥ ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΠΡΟ ΑΙΩΝΟΣ
ΤΗΣ ΤΩΝ ΠΕΔΑΣΓΩΝ
ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ
φόρον εύγνωμοσύνης ἀνατέθησεν
·Ο· "Ελλην συντάκτης.

«Πᾶς λαὸς μαχόμενος ὑπὲρ Βωμῶν καὶ Ἐστιῶν θᾶσσον ἢ βράδιον θριαμβεύει κατὰ τῆς ἀδίκου ξένου κατακτητοῦ δυναστείας».

(L'Orient rendu à Lui-même
G. A. Manu).

«Ἐπὶ τῶν ὁροπεδίων τῆς Ἀλβανίας ἀπαντῶνται πλεῖστοι νομάδες καὶ ποιμένες λαοί, παρ' οὓς ἀνευρίσκονται Ὄμηρικὰ ἔθη καὶ ἥθη καὶ ἔθιμα. Ἐν τῇ Ἀλβανίᾳ, ὅπως ἔγραφε καὶ εἰς Γαλάτης, πολλαὶ σκηναὶ τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὁδυσσείας ἀλλὰ καὶ τῆς Αἰνειάδος διαδραματίζονται πολλὰ δλίγον αὐταῖς παραλάσσουσαι».

(«Δεκέβαλος» τοῦ 1874
'Αρ. 2 καὶ 7).

«Ο πολιτισμὸς παρὰ τοῖς Γκέγκαις καὶ Μυρδίταις μόλις διεισδύει ἐλλείψει μέσων συγκοινωνίας, ἀτινά εἰσι τὰ μόνα αἴτια τῆς ἀγροτικῶν νοημόνων τούτων τῆς Ἀρειμανίου Ἀλβανίας λαῶν.»

(Illustration de Paris).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣΦΩΝΗΤΙΚΗ.

Πελασγοί!

Οἱ πρῶτοι τῆς Ἑλλάδος κάτοικοί εἰσιν οἱ ἐκ τοῦ Ἰάφεο
ἢ Ἰαπετοῦ καταγόμενοι, οἱ λεγόμενοι ἄλλως Πελασγοὶ, ἢ
φυλὴ Ἰαπετονίς, κατὰ Πίνδαρον καὶ Ἡσίοδον καὶ αὐτὸν τὸν
ἀθάνατον "Ομηρον.

Οὗτοι κατῆλθον μὲν καὶ ἔξ ἄλλων τῆς Ἀσίας μερῶν, χυ-
ρίως ὅμως ἐκ τοῦ Καυκάσου, ἔνθα ὑπάρχει χώρα τις εὔρεῖα
καλουμένη καὶ ἥδη πρώτη Ἀλβανία καὶ δίοδός τις Ἀλβανι-
καὶ Πύλαι, ώς ἐκ τῶν Ἀλβεων ἢ Ἀλπεων, λευκῶν
όρέων, ἔξ οὖ καὶ τὸ ἐθνικὸν εἶτα ἐπώνυμον Ἀλβανοί. Ἀλβ
καὶ Ἀλπ, κατ' ἴδιωμα Γοτθικὸν, Κελτικὸν καὶ Δακικὸν,
ἄλλα καὶ καθ' Ἑλληνικὸν, σημαίνει λευκὸν ὄρος ώς
ἐκ τῆς χιόνος.

Οἱ Πελασγοὶ ἢ Πελαγόνες πέλας γῆς βιοῦντες ὥκη-
σαν τὴν Θράκην καὶ τὴν Μακεδονίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν σηνω καὶ
κάτω Μοισίαν καὶ ἀπασαν τὴν Ἰλλυρικὴν καὶ Ἡπειρο-Θεσ-
σαλικὴν χώραν, εἶτα δὲ καὶ ἐν Ἀττικῇ καὶ Βοιωτίᾳ καὶ εἰς
πλείστας νήσους τοῦ Αδρία, τοῦ Ιονίου καὶ τοῦ Αιγαίου ἀ-
πεκατέστησαν.

Τὸ περίφημον ἐν Δωδώνῃ χρηστήριον ἦν ἵδρυμα τῶν Πε-
λασγῶν. Περὶ δὲ τὴν Δωδωνίαν εἶτα δὲ καὶ περὶ τὴν Φθίσαν
φυλαὶ Πελασγικαὶ κατεσκήνουν, οἱ Σελλοὶ καὶ Ἕλλοι, ἔξ ὧν
οἱ Θεσσαλοὶ καὶ οἱ Ἑλληνες, ἔνθα καὶ ἡ Ἑλλα καὶ ἡ Ἑλ-
λὰς, καὶ δὲ Ἑλλην καὶ δῶρος καὶ αὐτὸς ὁ Γραικὸς, ἔξ οὖ
καὶ ἡ μεγάλη Γραικία, δηλονότι ἡ Ἰταλία, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἰλ-

λυρία καὶ ἡ Τυρρηνία, ὡν τὰς ἀρχικὰς σημασίας ἐν τῇ Αιολικῇ γλώσσῃ τῶν Ἀλβανῶν ἀπαντῶμεν.

«Ἀπὸ πολλοῦ ἥδη χρόνου ἡ πελασγικὴ φυλὴ, ἡ ἄλλοτέ ποτε συνοικίσασα καὶ ἐκπολιτίσασα τὴν Ἀνατολὴν, καταμελίζεται, καὶ ἔκαστος αὐτῆς κλάδος χαίρει κατ’ ἕαν, φρονῶν ὅτι κτᾶται ἕαν ἐθνικὴν ὑπαρξίην, ἐνῷ πράγματι ὁ καταμελισμὸς οὗτος συντελεῖ πρὸς ἐξασθένησιν ἐκάστου αὐτῶν καὶ πρὸς ἐπικράτησιν ἀλλων φύλων. Ἀλλοτε τὸ ὄργανον τοῦ καταμελισμοῦ τούτου ὑπῆρξεν ἡ Θρησκεία· οἱ μάχιμοι Μυρδῖται, οἱ ἀτρόμητοι Τόσκοι ἐλησμόνησαν ὅτι εἶναι τέκνα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς μητρὸς μετὰ τῶν λοιπῶν Πελασγῶν, ἀμα μεταβαλόντες θρήσκευμα. Οἱ Βρυτῶναι ἐλησμόνησαν ὅτι ῥίζα τοῦ γένους αὐτῶν ὑπῆρξεν αὐτοκρατορικὸς οἶκος τοῦ Βυζαντίου, καὶ οἱ Βέηδες τῶν Τυρράνων, ὅτι ῥέει εἰς τὰς φλέβας αὐτῶν αἷμα τοῦ Καστριώτου. . . . Ἡ διαίρεσις ἡμῶν (Ἀλβανῶν καὶ Ἐλλήνων) διευκολύνει τὸ κράτος ἀλλων, καὶ μίαν ἡμέραν ἐξυπνήσαντες θὰ ἴδωμεν αἴφης ὅτι ἀπωλέσθημεν, νομίσαντες ὅτι ἀναγενώμεθα».

(Ἴδε καὶ «Νεολόγον» ἀριθ. 617. 1870).

Τοῦ Πελασγικοῦ λοιπὸν ἔθνους τῶν Ἀλβανῶν, οὗ ἡ τύχη ἥδη διακυβεύεται, ἐπεχείρησα πετῶντι καλάμῳ σκιαγραφῆσαι τὸν χαρακτῆρα, τὴν πίστιν καὶ τὴν διάλεκτον, ὅπως κατίδη ὁ Ἀλβανὸς, Χριστιανὸς ἡ Μωαμεθανὸς, ὅτι εἴν 'Ἐλλην τὴν καταγωγὴν γνήσιος, οὐχὶ δὲ Σλάβος ἡ Ἰταλὸς ἡ Γότθος καὶ οὕτω πως συνειδῆ ποῦ κεῖται τὸ ἀληθὲς συμφέρον αὐτῷ καὶ ποῖον τὸ μέλλον αὐτοῦ, ἀφοῦ ὠρίμως καὶ ἐμβριθῶς σκεφθῶσιν οἱ ἀρχηγοὶ αὐτοῦ μπέϋδες ἡ ἄρχοντες.

Ποιῶ λοιπὸν ἔκκλησιν εἰς τοὺς Ἡπειρώτας Ἀλβανοὺς, ίνα μελετήσωσιν ἐπισταμένως τὸ ζήτημα τοῦτο, μηδόλως διδόντες ἀκρόασιν εἰς ἔνικὰς ῥᾳδιουργίας, αἵτινες σκοποῦσιν ίνα ἡμᾶς ἀποχωρίσωσιν, ἀφοῦ ἴδωσιν ὅτι ὡς καὶ αὐτοὶ οἱ ιστορικοὶ καὶ φιλόλογοι τῆς Εὐρώπης ὑπὲρ τῆς συμπνοίας καὶ ὁμοσπονδίας Ἀλβανῶν καὶ Ἐλλήνων ἀποφαίνονται.

Ναί! δεῦτε καὶ δῶμεν χεῖρα ἀδελφικὴν ἡμεῖς οἱ δύο συγγενεῖς λαοὶ, γονεὺς καὶ υἱεὺς, πρὸς σύνδεσμον καὶ συνασπισμὸν κοινὸν καθ' οἶων δῆποτε ἔχθρῶν. Οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ λέσγτος Ἀλῆ

πασσᾶ, καὶ ἐν τῇ ἐπαναστάσει αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ δεσποτισμοῦ τοῦ δυναστικοῦ, οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἀγνοεῖ τὸν ἀδελφισμὸν καὶ τὴν εἰλικρίνειαν τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς Ἀλβανούς. "Αν δ' ἐπολεμήσαμεν ἐμφύλιον πολλάκις πόλεμον ἐν Πελοπονήσῳ καὶ ἐν τῇ Ἡπείρῳ καὶ ἐν τῇ Στερεᾷ Ἑλλάδι, τ' ἀποτελέσματα βλέπονται σήμερον ὅποια εἰσιν, ἀφοῦ ὅλη ἡ χώρα ἡ ἄλλοτε εὔανδρος ἔμεινε λείψανδρος. Ἔγὼ δὲ σεῖς οἱ ὄπλοφοροῦντες Ἀλβανοὶ τοῦρχοι ἡριθμεῖτε περίπου τοῦ 1,000,000 εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος, τώρα οὐδὲ τὸ ἥμισυ ἔμείνατε· ἐπειδὴ τὸ ἀνθος καὶ ἐπίλεκτον τῶν Ἀλβανῶν στρατιωτῶν καὶ εὐπατριδῶν ἀφοῦ ὑπηρέτησε πιστῶς τοὺς κατακτητὰς, εὗρε τὸν τάφον πανταχοῦ, οὐγὶ δὲ καὶ τὴν εὐημερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν, ὅπως καὶ τ' αλλα περίοικα ἔθνη, Βούλγαροι, Σέρβοι, Δάκες. Ὁ Ἑλλην πρώτος ἔτεινε καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀλῆ καὶ ἐπὶ Κωλέττου καὶ ἐπὶ Γκιολέκκα, καὶ ἦδη τείνει τὴν χεῖρα εἰς τὸν Ἀλβανόν. Ὁ γνήσιος Ἑλλην θέλει σεβασθῆ τὰ ἥθη, τὰ ἔθιμα, τὴν διάλεκτον τοῦ Ἀλβανοῦ, Μωαμεθανοῦ ἡ Χριστιανοῦ, ως σέβεται καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ Ἰσραηλίτου ἡ τοῦ Τούρκου ἐν τῇ Ἑλλάδι. Τὰ δέ πολιτικὰ καὶ ἀστυκὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου ώς πολίτου ὁ Πολιτικὸς Κώδηξ τῆς Ἑλλάδος ἐνέγραψε πρὸ πολλοῦ χρυσοῖς ἀνεξιτήλοις γράμμασιν ἀνεξαιρέτως καὶ ἀδιακρίτως πάσης φυλῆς καὶ θρησκεύματος.

"Η ἡμέρα τῆς συμφιλιώσεως ἀνατέλλει. Λί δύο ἐπιτροπαὶ τῶν ὁμόρων κρατῶν συγέρχονται. Ἑλληνες καὶ Ἀλβανοὶ ἀς ὁμονοήσωμεν, ἀς ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους. Ἡ Βερολίνειος συνθήκη ἡνωσεν ἦδη μέρος τῆς Πελασγικῆς ἡμῶν φυλῆς διὰ! τοῦ ΙΓ'. Πρωτοκόλλου καὶ τοῦ 24 ἀρθροῦ Ἀγαθὸς οἰωνός αἵσιοι ύπερ τοῦ μέλλοντος τῶν Πελασγῶν, Ἀλβανῶν καὶ Ἑλλήνων ἐλπίδες! "Ἄσ συστήσωμεν ὅθεν ἐπὶ τῶν ἀκραδάντων τῆς Ἰσότητος, τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Ἀδελφότητος ἀρχῶν τὴν ἐνότητα τῆς προπατορικῆς ἡμῶν Πίστεως, τὴν ὄντότητα τῆς Ἐθνότητος ἡμῶν, καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Πατρίδος. Ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος, οἱ Ἑλληνες πάντες, ἐσμὲν ύπερβέβαιοι, ἐπιποθοῦσι διακαῶς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν κατοίκων τῆς Γῆς τοῦ Πύρρου, τοῦ Καστριώτου, τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ὁ δὲ Βασιλεὺς Γεώργιος ἔ-

σται ώς ὁ Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ, ἐὰν ἐπιθυμῇ ἵνα καλῆται δικαίως Βασιλεὺς πάντων τῶν Ἑλλήνων.

«Ποτὲ οἱ Ἀλβανοὶ νὰ μὴ πολεμήσητε κατὰ τῆς Ἑλλάδος· ἀν θελήσῃ ὁ Σουλτάνος, ἃς πολεμήσῃ· ἀν ἔλθῃ στρατὸς ἑλληνικὸς εἰς τὰ μέρη μας, σεῖς νὰ προσκυνήσητε καὶ νὰ μείνητε μὲ τοὺς Ἑλληνας. Ἄν σᾶς δώσῃ ὁ Σουλτάνος ὅπλα καὶ πολεμεφόδια διὰ νὰ πολεμήσητε κατὰ τῶν Ἑλλήνων, νὰ μὴ τὸ δεχθῆτε, διότι θὰ θὰ πάθητε ὅτι ἔπαθαν οἱ Βόσνιοι μὲ τὴν Αύστριαν. Θὰ σκοτωθῆτε, θὰ σκλαβωθοῦν τὰ γυναικόπαιδά σας, καὶ θὰ δημευθῆ ἡ περιευσία σας. Οἱ Ἑλληνες ἔχον καλοὺς νόμους καὶ νὰ μείνητε μὲ αὐτούς. Ἐλπίζω δὲ νὰ ζήσητε.

Ἄν ὅμως θέλητε νὰ μεταβῆτε εἰς Τούρκικον βασίλειον, πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντά σας ὅλα καὶ ἀπέλθετε εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Τὴν εὐχήν μου νὰ ἔχητε ὅλοι νὰ μὴ πολεμήσητε κατὰ τῶν Ἑλλήνων.

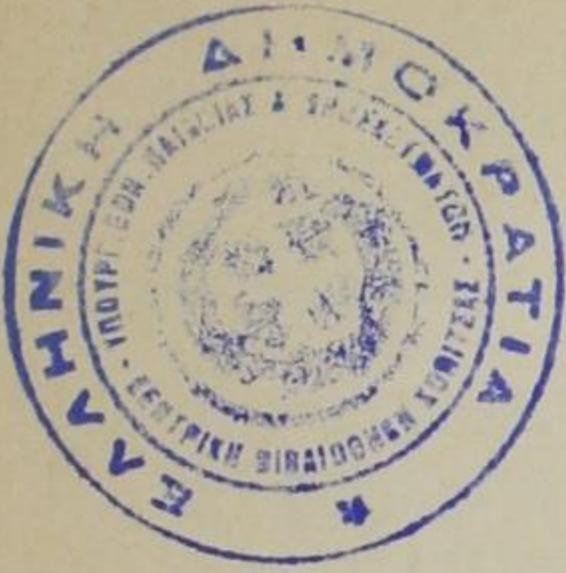
('Απόσπασμα Διαθήκης τοῦ Ἀξιούλμπεγ Σελίμη ἐκ Δελβίνου.

(Ἐκ τῆς «Ἐφημερίδος»).

Ἀλβανοί! Πολὺ πλειστέραν ἐμπιστοσύνην εὗρήσετε ἐν τοῖς Ἑλλησιν ἢ ἐν τοῖς ἀλλοεθνέσιν. Εὰν θέλητε, δότε εὔμενῇ ἀκρόασιν εἰς τὴν πρόσκλησιν ὄμοπατρίου, στις ἀείποτε ὑπέρτης φυλῆς ὑμῶν καὶ ἡμῶν πολυγλώττως ἐν Βουκουρεστίῳ, ἐν Κωνσταντινούπολει καὶ ἐν Ἀθήναις ἔγραψεν ἀνευ ἴδιοτελείας, ἀνευ ἀπισθοβουλίας. Ἀλλως ἡ σπάθη διαλύσει τὸ ζωτικὸν καὶ σπουδαῖον τοῦτο ἑλληνοτουρκικὸν ζήτημα. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δ' ὑμῶν ἔσται ἡ εὕθυνα καὶ τὸ κρῖμα!

Ἐρρωσθε!

Θ. Α. ΠΑΣΧΙΔΗΣ.

ΟΙ ΑΛΒΑΝΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΛΥΤΩΝ ΕΝ ΤΩΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΩΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Εἰς τὴν ἄνω καὶ μέσην "Ηπειρού, εἶτα πρὸς τὰ ὅρη Γράμμωνα καὶ τὰ Ἀκροχεραύνια ἔως τῆς ἀλύσου τοῦ Πίνδου καὶ κατὰ μῆκος τοῦ Δρυίνου, ἀπὸ τῆς Ἀδριατικῆς καὶ τοῦ Ἰονίου μέχρι τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, ἀλλὰ καὶ εἰς νήσους τινὰς καὶ πέριξ τῆς Ἀττικῆς καθ' ὁμάδας καὶ σποραδικῶς κατοικοῦσιν οἱ Ἀλβανοί, ἡ ἀρχαία αὕτη πελασγικὴ καὶ ἡ-ράκλειος φυλὴ, οἱ ἀνδρεῖοι οὗτοι καὶ γενναῖοι πρόμαχοι τῆς πατρίου πίστεως καὶ τῶν ἀρχαίων ἡθῶν καὶ ἐθῶν τηρηταὶ καὶ φύλακες πιστοί. Οἱ Ἀλβανοί θεωροῦνται εἰκότως πατέρες τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Οἱ Ἀλβανοί εἰσιν ἀνάμικτοι τοῖς Σέρβοις μεταξὺ τῶν κοιλάδων Πριστένης καὶ Ἰπεκίου, Βράνιας καὶ Μητροβίτσης, γείτονες τοῖς Βοσνίοις μεταξὺ Κολασίν, Ἰβάν καὶ Νόβι Παζάρ, παραπλήσιοι τοῖς Μαυροβούνιοις ἐν τῷ νομῷ Ζέντης καὶ κατὰ μῆκος τῆς Μοράσκας, Κλεμέντης καὶ Ζέμου, πλήσιοι δὲ τοῖς Βουλγάροις πρὸς ἀνατολὰς, τῆς Δίβρης καὶ τοῖς Ἑλληνοβλάχοις πρὸς τὴν Ἀχρίδα, τὴν Μοσχόπολιν, τὸ Βεθυκούκιον καὶ τὸ Βεράτιον (Πουλχεριούπολιν).

Οὗτοι ως καὶ οἱ πλεῖστοι ἀρχαῖοι λαοὶ ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Γάγγου πρὸς τὴν Κασπίαν καὶ τὰ Καυκάσια σκηνώσαντες μεταξὺ Ἰβήρων καὶ Κασπίας, κατὰ τὴν Διονυσίου Οἰκουμένης Περιήγησιν, Κυκλώπειον καὶ νομάδα καὶ ποιμενικὸν κατ' ἀρχὰς